

Domuz Gribi (İnfluenza A, H1N1) Pandemisi Konusunda Bize Yönlendirilmiş Sorular ve Cevapları

Bu sorular, CDC, WHO ve ACIP gibi kurumların görüşü çerçevesinde cevaplanmıştır.

Geçen hafta nezle gibiydim acaba domuz gribi miydi?

Grip ve nezle klinik belirtileri itibarıyla bir birbirinden farklıdır. Bu ayrımı cevap verecek basit bir test yoktur. Grip yaptığı belirgin ateş, burun-boğaz akıntısı ve halsizlikle nezleden ayrılır.

Domuz gribi olduğumu nasıl anlarım, bunun için herhangi bir test var mı?

Domuz gribinin, seyri ve bulguları bakımından mevsimsel gripten hiçbir farkı yoktur. Fakat bulaştırıcılığı daha fazladır.

Şu anda tanı için kullanabilecek testlerden hızlı test adı verilen influenza A-B antijen testi çok kısa zamanda sonuç verir ama ne yazık ki sadece %70 vakada net sonuç alınabilmektedir. Ayrıca bu hızlı testler influenza A veya influenza B olduğunu söyleyebilmekte fakat H1N1 (domuz gribi) ayrımını yapamamaktadır. H1N1 RT-PCR ise asıl tanıda kullanılabilen moleküler bir testtir.

Burun akıntım olmasa da influenza A-B antijen testi için örnek verebilir miyim?

Akıntı olmadan alınan örneklerde influenza A tespit etmek daha zordur ve sonuç yanlış negatif olarak değerlendirilebilir. Bu nedenle akıntı varlığında örnek alınması önerilmektedir.

Domuz gribi olduysam ne yapmalıyım?

Mevsimsel grip veya domuz gribi olduğunuzda yapmanız gereken, başkalarına bulaştırmamak için evde istirahat etmek ve mümkün olduğunca kalabalık içine çıkmamak, sosyal aktivitelerden uzak durmaktır. İstirahat dışında, bol sıvı almak, gıdanıza dikkat etmek, bulunduğunuz odayı sık sık havalandırmak, öksürük-aksırık sırasında kağıt mendil kullanımına dikkat etmek, kullanılan kağıt mendilleri

kapalı çöp kutularına atmak ve sık sık el yıkamak çevreniz için almanız gereken önlemlerdir.

Domuz gribi olduysam ilaç kullanmam şart mı?

İlaç kullanılması şart değildir. Bununla birlikte ilaca ihtiyacınızın olup olmadığına doktorunuzun karar vermesi uygun olacaktır. Ateş düşürücü olarak aspirin kullanılmamasına da dikkat edilmelidir.

Domuz gribinin tedavisi yok mu?

H1N1 virüsü için antiviral ajanlarla tedavi mümkündür. Fakat kullanılan antivirallere karşı daha sonra direnç gelişimi olabileceğinden kullanımına çok dikkat edilmesi gerekmektedir. İlaç ancak komplikasyonların ortaya çıkabileceği düşünülen kişilere, doktor tavsiyesi ile önerilmektedir. Bu ilaçlara karşı dirençli virüslerin gelişmesi kaçınılan ve korkulan bir hadisedir. Bu nedenle bu antiviral ilaçların mutlak gerekmediği takdirde kullanılmaması önerilmektedir.

Bu domuz gribi de, daha önce bizi korktukları kuş gribi, çin gribi gibi ilaç firmalarının yarattığı bir korku değil mi? Siz ne dersiniz?

Kuş gribi kanatlılardan insana geçerse de, hastalanan insandan insana bulaşabileceği gösterilememiştir. Domuz gribi olarak bilinen ve şu anda influenza A H1N1 olarak adlandırılan gribin kökenindeki virüs 1918 yılında milyonlarca insanın ölümüne neden olan ve İspanyol gribi diye adlandırılan grip etkeni H1N1'in genetik yapısını temel almaktadır. Kuzey Amerika ve Avrupa-Asya'da grip yapan virüslerden gen yapılarının karışmasıyla değişime uğramış ve insandan insana çok kolay bir şekilde geçme özelliği kazanmıştır. İlaç firmalarının virüs üretmesi veya biyolojik silahların üretilmesi senaryoları bu gibi durumlarda her zaman ön plana çıkmaktadır. Bununla birlikte medeni dediğimiz ve yaban hayatının derinliklerine giren bugünkü yaşam şeklimiz, yoğun ve insan yaşamıyla iç içe girmiş hayvan üretimi ve hemen her türlü enfeksiyonun kontrolüne yönelik olarak antibiyotiklerin gereksiz ve aşırı kullanımının bu viral değişimlerden sorumlu olması daha geçerli bir ihtimaldir.

Domuz gribinden korunmak için aşı olmayı mı?

Risk grubundaki herkesin aşı olması tavsiye edilmektedir.

Kimler risk grubunda yer almaktadır?

- Hamileler
- 6 aylıktan küçük çocukların bakımıyla ilgilenen veya onlarla yaşayan kişiler
- Acil servis dahil hasta ile direk teması olan sağlık çalışanları
- 6 ay ile 64 yaş arasındaki kişilerden kronik hastalığı ve/veya immün yetmezliği olanlar

Ayrıca her bölgede virüsün enfekte ettiği kişi sayısına ve olası sayı artışına göre farklı gruplar da aşılanabilir. Yani aşı için risk grubu tarifi, hastalığın yayılımı, etkilediği kişiler ve diğer bazı öncelikler dikkate alınarak sürekli olarak yenilenmektedir. Örneğin, toplu hizmet üretenler, otobüs şöförleri, garsonlar, öğretmenler, hostesler gibi çok sayıda kişi ile teması olanlar da risk grubuna dahil edilebilir.

Herkes aşılanırsa denirken ilk önce hamileler için başka aşı gelecek dendi, sonra isteyen aşı olsun dendi! Bu da bende aşı hakkında şüphe uyandırdı. Herkes rahatça aşı olabilir mi? Neden gebeye farklı aşı?

Başta riski olan herkes aşılanmalı. Bu İnfluenza A H1N1 virüsü, yetişkin ve başka hastalığı olmayanlar için her sene baharlarda karşımıza çıkan mevsimsel gripten daha öldürücü değil ama gebelerde, kronik hastalarda ve çocuklarda daha öldürücü olabiliyor. Ayrıca çok daha kolay yayılıyor, kısa zamanda daha çok insana bulaşabiliyor. Bu nedenle de başta riskliler olmak üzere aşıyı bulan herkesin aşılanması ama aşılanırsa dahi genel korunma tedbirlerini elden bırakmaması gerekmektedir. Gebelerde kullanılacak aşının immünolojik cevabı arttıran ve "adjuvan" olarak adlandırılan maddeyi ihtiva etmemesi tercih edilmektedir. Bu nedenle gebelerde "adjuvan" ihtiva etmeyen aşılar kullanılmaktadır.

Mevsimsel grip aşısı domuz gribine karşı koruyucu olabilir mi?

Hayır. Çünkü mevsimsel grip aşısı için kullanılan virüsler ile H1N1 için kullanılan virüs aynı değildir.

Domuz gribi aşısı mevsimsel grip aşısından farklı mı üretildi?

Hayır. H1N1 için üretilen aşı da mevsimsel grip aşısı üretimiyle aynı aşamalardan geçmiş ve onaylanmıştır. Tek fark kullanılan virüs suşudur. Çünkü aşının H1N1 gribine karşı etkili olabilmesi için üretiminde "İnfluenza A Kalifornia H1N1" virüsü kullanılması gerekmiştir.

Mevsimsel grip aşısı ve domuz gribi aşısı aynı zamanda yapılabilir mi?

İnaktive 2009 H1N1 aşısı herhangi bir aşı ile birlikte aynı zamanda yapılabilir. Mevsimsel grip aşısı ve pnömokok aşısı da bunlara dahildir. Canlı 2009 H1N1 aşısı (burundan sprey tarzında alınan) ise grip dışı inaktive aşılarla aynı zamanda yapılabilir fakat mevsimsel grip aşısı ile aynı zamanda yapılmamalıdır.

Aşı 2 doz şeklinde mi yapılıyor?

Çocuklarda ve hamilelerde aşıya karşı reaksiyonları azaltmak ve immün cevabı arttırmak için aşının bölünmüş dozlarda yapılması tavsiye edilmektedir. Hamilelere 2 doz, 9 yaş ve altındaki çocuklarda ise 2 x yarım doz önerilmektedir. Bu 2 doz arasında 4 hafta süre olmalıdır. FDA İnfluenza A H1N1 aşısının 10 yaş üstündeki kişiler için tek doz olarak kullanımını onaylamıştır.

2009 bahar aylarından önce veya son zamanlarda gribal enfeksiyon geçirmişsem domuz gribi için aşı olmalı mıyım?

Grip belirtileri birçok farklı virüsün üst solunum yollarında yaptığı belirtilerle benzerdir. Bu nedenle geçirilen enfeksiyonun H1N1 olduğundan emin olmak zordur. H1N1 için en spesifik test "H1N1 RT-PCR" testidir. Bu test rapid influenza testinden farklıdır. H1N1 RT-PCR testi grip şüphesi olan herkese yapılmadığı için geçirilen enfeksiyonun H1N1 kaynaklı mı, yoksa başka bir virüsün neden olduğu bir enfeksiyon mu olduğunu anlamak mümkün değildir.

Bu nedenle, eğer hastalandınız ve 2009 H1N1 enfeksiyonu olup olmadığınıza bilmiyorsanız, doktor tavsiyesine göre hareket etmeli ve doktorunuz öneriyorsa aşılanmalısınız. Daha önce H1N1 virüsü ile enfekte olan şahısların aşılanmasının da herhangi bir zararı yoktur.

Mevsimsel grip aşısı yapılan kişilerde influenza A H1N1 virüsünde değişiklikler olduğunu duydum doğru mu?

Mevsimsel grip aşısının virüse karşı olumlu veya olumsuz bir etkisi olduğuna dair herhangi bir bilgi yoktur. Domuz gribine karşı aşı olmuş kişilerin yine aynı tip (H1N1) virüs nedeniyle grip olması virüsün yapı değiştirdiğine gösterge olabilir ki korkulan ama karşımıza çıkabilecek bir beklentidir.

Yaşlılar genelde enfeksiyonlara karşı daha duyarlıken, 65 yaş üzeri şahısların aşılanması neden öneriliyor?

Gen yapılarında önemli farklılıklar olsa da, 1918'den beri zaman zaman ortaya çıkan grip salgınları nedeniyle 65 yaş ve üzerindeki bu enfeksiyona karşı yeterli düzeyde koruyucu antikor taşıdığı kabul edilmektedir. Ayrıca bu yaş grubundaki şahıslarda komplikasyonlara sebep olan aşırı immünolojik cevaplar da beklenmemektedir.

Aşılanma gerekliliğinin belirlenmesi için kanımda bağışıklığın göstergesi var mı?

Hayır. Henüz influenza A H1N1 gribine karşı antikor varlığını belirlemek için kullanılabilecek bir test yoktur. Aşı çalışmaları yapılırken antikor düzeyleri takip edilerek aşının etkinliği ölçülmüştür. Ama bu antikor testleri rutin olarak kullanılmamaktadır ■

